

МІСТИЧНІ ОПОВІДАННЯ

ГАДЮКА

Вузька лісова стежина нарешті вивела на невеличку галявину, посеред якої стояв дерев'яний будиночок під соломою, і Люда зітхнула полегшено: знайшла.

В будиночку мешкала вдова лісничого. Це була стара жінка років сімдесяти з добрим, приязним обличчям. Вона запросила гостю в невеличку кімнатку, що слугувала їй кухнею, і, всадивши на стілець, зайнялася перерваною її приходом справою – розливанням якоїсь зеленого кольору рідини в невеличкі пляшечки і складанням їх на довгезній полиці біля стіни, де вже стояло чимало різноманітних скляних посудин з потравами. Відтак витерла руки рушником і сіла на тахту навпроти гості.

– Ну, розповідай, що тебе привело до мене?

Люда потупила погляд.

– Не знаю, як і почати, бабусю.

– А ти прямо й починай. Мене соромитись нічого. Я вже давно живу на світі і багато чого бачила.

– Коханий мій служить в армії, і я за ним дуже нудьгую, – з дрожем у голосі заговорила Люда. – Так от я б хотіла дізнатись, чи не можна мені його побачити з допомогою чарів?

– Та навіщо тобі чари? – здивувалась стара. – Чи не простіше поїхати туди, де він служить, і побачитись з ним?

– На жаль, це неможливо. Мої батьки завжди були проти нашого кохання з Андрієм. Вони мене нізащо не відпустять.

– Та чим же я можу допомогти тобі, серденько? Чарівне дзеркальце тільки в казках буває.

– Але ж я не задарма. Я ось принесла перстень, – повідомила Люда зі сльозами на очах.

Коли Люда дістала зі своєї маленької модної сумочки золотого персня з діамантом, очі старої жадібно зблиснули. Взявши його, вона підійшла до віконця, щоб краще роздивитись.

– А він не крадений?

– Та що ви, – мимоволі обурилась Люда. – Це мені мати до шістнадцятиріччя подарувала.

– Гарзд, я постараюсь тобі допомогти. – З перснем у руці стара вийшла в іншу кімнату і повернувшись хвилину через десять, принісши з собою якийсь згорток і дві кольорові пляшечки – червону і чорну.

Вручивши все це дівчині, вона докладно пояснила їй, коли й як цим можна скористатися.

* * *

До п'ятнадцяти років Люда не цікавилась хлопцями, і ті її ровесниці, котрі вже гуляли відкрито, навіть почали було кепкувати над нею, та тут з'явився Андрій.

Красою свого витонченого лица він полонив її вже при першій зустрічі, при першому ж погляді. Та він був з бідної родини, до того ж навчався в профтехучилищі – і батьки Люди, доволі заможні люди, навіть чути не хотіли про таке знайомство своєї доньки.

Вони зустрічались таємно лише кілька разів на місяць, та все ж були найвідомішою закоханою парою в містечку – надто ж бо були віддані одне одному. І тим більш важкою була для них розлука.

Коли Андрій пішов в армію, життя втратило для Люди всякий сенс. Та ще й листи від Андрія зовсім не приходили – певно, їх перехоплювала на пошті впливова матуся. Люда кілька разів влаштовувала вдома скандал з цього приводу, та хіба від її товстошкірих батьків можна чогось добитись?

Останнім часом Люда часто втрачала контроль над собою: вона надовго зачинялась у своїй кімнаті наодинці з фотографією Андрія і гірко ридала, мовби оплакувала небіжчика. Словом, вона була вже майже на межі божевілля, коли одна давня приятелька порадила їй звернутись за допомогою до вдови лісничого, яка промишляла відьмуванням.

У ніч після відвідин відьми Люда зачинилась у своїй кімнаті і зайнялась магією.

Зі згортка, взятого у відьми, вона дістала зміїну шкіру і підпалила її на металевій таці, котру поклала на підлогу. Шкіра горіла повільно, потріскуючи, а Люда, зовсім гола, в тьмяному світлі торшера, котре огортало таємничістю її гарне молоде тіло і всі предмети довкола, кружляла над вогнем і пошепки промовляла закляття.

Коли вогонь згас, Люда зібрала попіл з таці у великий кришталевий келих і залила його вмістом червоної пляшечки. Кілька разів струсонувши келих, вона великими ковтками випила суміш. Їй обпекло горло, по тілу розлилось приємне тепло, стало паморочитись у голові. Непевною ходою вона підійшла до ліжка. Відкинувши ковдру, сіла на нього і, починаючи зі ступнів ніг, стала ретельно втирати в своє тіло вміст чорної пляшечки. Рідина була киселеподібною і мала нудотний запах. Натерті нею частини тіла спочатку пекло вогнем, а потім вони німіли. Натерши себе всю, Люда раптом відчула надзвичайну слабкість. Вона витягнулась у ліжку і заплющила очі...

* * *

Ніби прірва розчахнулася під нею, і вона довго кудись падала. Здавалось, що цьому не буде кінця, але раптом щось сильно струсонувало її, і вона відчула під собою твердь. О благословенна твердь! Та перевести дух вона не встигла. Якась могутня сила одразу ж схопила її і стала чавити, ламати, вивертати. Неймовірний біль розпанахував її тіло, а вона навіть крикнути не могла, оскільки зовсім втратила владу над собою.

Нарешті її муки припинились, і вона відчула, що знову летить із шаленою швидкістю, але тепер вже в зворотному напрямку, вгору. Напевно, вона повертається на землю у своєму новому прояві.

Розплющила очі і озирнулася на всі боки. Під нею бетонна доріжка, а довкола височать перекладини, жердини, інші спортивні снаряди та тренажери. Без сумніву, вона на території військової частини, куди й прагнула її душа.

Не дивно, що все здається їй таким величезним, адже сама вона стала зовсім маленькою. Та не про це зараз треба думати, а про Андрія, котрий повинен бути десь поблизу, якщо вона тут з'явилася.

Він справді був неподалік: стояв біля одного з освітлених вікон найближчої казарми (більшість вікон не світилось) і курив. Вона впізнала його одразу, хоч світло на нього падало слабке, і він мало був схожий на себе звичайного: голова пострижена наголо, одягнутий в якусь мішкувату форму жовто-зеленого кольору. Трохи смішний і жалюгідний в такому вигляді, та це її кохана людина.

Люда захопилася і підповзла до Андрія надто близько, хоч стара відьма заклинала її триматись на відстані й у затінку. Та хіба любляче серце прислухається до голосу здорового глузду?

Раптом він здригнувся. Напевно, помітив її і перелякався. Кинувши недопалок, він покvapно йде геть. «Стой! Це я, твоя кохана!» – хотілось гукнути Люді, та вона видала тільки відворотне шипіння. У відчай вона кинулася за ним, щоб наздогнати, зупинити. І раптом він нахилився до бордюру невеличкого газону, висмикнув цеглину, а наступної миті цеглина вже летіла в її бік. Це було останнє, що вона побачила в своєму короткому житті...

* * *

Коли Андрій влетів у казарму, задихаючись, днювальний біля тумбочки, котрий хвилин десять тому його замінив (Андрій теж був у наряді), запитав його, чим викликана така покvapність, може, на горизонті з'явилось начальство.

– Та ні... якась гадюка... прив'язалась до мене... довелось жбурнути цеглиною... здається, я її вбив...
– Андрій був білий, як крейда.

– Біс із нею, з гадюкою. Не варто хвилюватись...

Андрій пішов відпочивати, та сон довго до нього не приходив. Борсаючись у ліжку, він картав себе за боягузтво і особливо за вбивство гадюки, оскільки був вихований в душі бережливого ставлення до всього живого.

І тільки вранці він заспокоївся, коли виявилось, що гадюка з місця події щезла, зосталась тільки велика каляжа крові на бетоні. Хлопці ще дивувались, як могла вона, втративши так багато крові, все ж кудись подітись.

І коли через кілька місяців (йому не наважились повідомити про це одразу) рідні написали про трагічну загибель його коханої – Люду знайшли з проломленим черепом у зачиненій зсередини кімнаті, він, звичайно ж, ніяк не міг пов'язати цю жахливу трагедію з тою незначною нічною подією, про яку вже почав забувати.

ДЕМОН МИМОВОЛІ

В невеличкому сільському кафе, майже заповненому червонолицими завсідниками, сидів за окремим столиком у дальній кутку невисокий чоловік з глибокими записинами і борідкою клинцем. Перед ним на столику стояла напівпорожня пляшка пива, та допивати її він не квапився.

Невдовзі до його столика підійшло двоє хлопців, несучи з собою в руках і під пахвою чималу кількість пляшок. Спитавши дозволу сісти, вони хутко розклали пляшки, плюхнулись на жорсткі крісла і взялися цмулити пиво. Чоловік з борідкою теж налив собі пива в склянку, та коли підніс її до губів, поморщився.

– Не смакує пиво? – спитав один із хлопців, худорлявий і вузьколиций. А другий, круглоголовий, посміхнувся співчутливо.

– Надто квасне, і взагалі я не захоплююсь, – охоче відізвався чоловік з борідкою.

– Пробачте, ми не відрекомендувались, – сказав вузьколиций. – Мене звать Василь, а це мій друг Віталій.

– А я Костюк Михайло Андрійович, може, чули? – Чоловік з борідкою потиснув руку обом хлопцям. – Півроку тому я купив тут хату на околиці села. Вирішив написати книгу і втік від міської суєти. Все б нічого, та інколи, от як сьогодні, раптом стає нудно. От я й прийшов сюди, це у вас найвелелюдніше місце.

– А ви живете самий? – спитав Віталій.

– Так склалося. Був одружений, та незабаром виявилось, що в нас із дружиною різні погляди на життя. Такі шлюби до добра не доводять... – В його очах з'явився смуток.

– А про що буде ваша книга, якщо не секрет? – спитав Василь.

– Та ні, не секрет, – сказав Михайло Андрійович. – Я пишу фантастичний роман про горопашного чоловіка, на якого Природа почепила непосильний тягар. Багато років він мучить себе, намагаючись втекти від лихої долі, та марно, і тільки на схилі життя ціною великих жертв здобуває відносний спокій.

– Як видно, роман у вас вийде вельми сумний, – сказав Василь. – А от якби в мене був талант, я б писав тільки щось дуже веселе, щоб люди, читаючи мої твори, помирили від сміху. Слава Богу, смішних випадків не бракує в нашому сільському житті...

І він розповів кілька кумедних історій з життя села: про тракториста, котрий на п'яну голову ледь не розвалив хату своєму сусідові; про непосидючу стареньку, яка через зайвий кубометр дров за пільговою ціною вже кілька разів їздила до столиці; про одного алкоголіка, котрий потрапив у аварію і переламав собі ледь не всі кістки, та, очунявши, одразу ж попрохав санітарку збігати за плящиною...

Історії були настільки смішні і так майстерно розповідались, що невдовзі за столиком запанував веселий настрій. Після Василя кілька смішних історій розповів Віталій, потім кількома пікантними анекдотами потішив своїх нових знайомих Михайло Андрійович. Тим часом пиво лилось рікою, а невдовзі Михайло Андрійович приніс від шинквасу пляшку вина і пляшку горілки. І став пригощати своїх співрозмовників.

Час летів непомітно, ось уже за вікнами посутеніло і в залі ввімкнули світло. Потім товста продавщиця в білому халаті, пропливаючи між столиками, повідомила, що час зачиняти заклад. Михайлу Андрійовичу не хотілось так одразу розлучатись зі своїми новими приятелями, і він, взявши пляшку горілки з собою, став запрошувати хлопців відвідати його скромне помешкання. Віталій змушений був відмовитись, оскільки йому, кіномеханіку за професією, належало ще в той вечір крутити фільм у клубі, та Василь з радістю погодився, він аж ніяк не міг пропустити зручної нагоди випити ще на халяву.

– Гляди тільки, не захоплюйся, – на прощання поплескав його по плечу Віталій і посміхнувся по-змовницьки.

* * *

Мешкав Михайло Андрійович у невеличкому саманному будиночку, купленому в місцевої влади, коли померла його колишня господиня, зовсім самотня старенька. Тільки великий червоного дерева письмовий стіл і кілька шикарних стільців з вигнутими спинками, очевидно, були придбані ним і поставлені в житловій кімнаті. Всі інші меблі, старі й ветхі, напевно, залишились після старенької.

Всадовивши гостя, Михайло Андрійович прибрав зі столу друкарську машинку і стоси паперів і, виставивши принесену пляшку, заходився біля закуски: розігрів на електроплитці тушковану свинину, дістав із тумбочки в дальньому кутку плавлений сир, свіжі огірки, хліб, сіль.

– Ти не церемонься, наливай скільки хочеш, – примощуючись навпроти гостя, сказав він. – На жаль, я вже пас. Поганенько себе почуваю. Тільки поїм трохи.

– Та що ви, Андрійовичу? Покликали мене в гості, а самі пити відмовляєтесь. Негарно так, – невдоволено відповів Василь.

– Здавалось, що зможу, а зараз відчуваю, буде зайве... Та щоб тебе не образити, вип'ю чарочку.

– Спочатку по чарочці, а далі буде видно, – зрадів Василь.

Вони деякий час розмовляли на різні теми, неквапно закушуючи, та потім Василеві знову запраглося випити і, оскільки сам пити він не звик, він з новою силою напосівся на Михайла Андрійовича. Той уперто відмовлявся, і прохання Василя скоро перетворилось на вимогу – він належав до того типу пияків, які чим більше хмеліють, тим стають нахабніші.

– Досить комизитись, Андрійовичу, ти ж, дідько б тебе взяв, не дівиця. Пий, поки я добрий, – тицяв він чарку Костюкові і люто блимав очима. – Інакше я за себе не відповідаю.

– Васю, та що з тобою, здурів ти, чи що, не можу більше, зрозумій, я ж виблюю, – злякано відмовлявся Костюк і ховав руки за спину.

– Ти хоч виблюю, та випий. Інакше ось бачиш кулак? В селі його добре знають. Можеш і ти спробувати.

– Та ні, битись не треба, тільки не це, – неймовірний жах раптом з'явився в очах Михайла Андрійовича. – Краще вже я вип'ю.

Тремтячою рукою він схопив чарку, та був такий незграбний, що, не донісши її до рота, впустив на стіл, і вона розбилась на друзки, при цьому забризкавши Василеві обличчя.

– Та ти ж, гад, це спеціально зробив, – злісно просичав Василь, витираючи лице. Потім замахнувся, цілячись Костюкові в щелепу, та його кулак завмер на півдорозі, бо він побачив таке, від чого волосся на його голові стало дибом, а все тіло скував смертельний жах: прямо на його очах невисокий і тендітний Костюк раптом перетворився на здорового гевала з бичачою головою, на якій пекельним вогнем горіли викочені з орбіт червоні очі, і пудовими кулачиськами. Вже перший удар монстра відправив Василя у непронику темряву...

* * *

Наступного ранку Віталія розбудив телефонний дзвінок. Дзвонила сестра Василя і запитувала, чи не знає він, куди подівся її брат, який минулої ночі не ночував удома.

– Ми з ним учора в кафе познайомились з одним мужиком, і Вася пішов до нього. Певно, перебрав трохи і зостався на ніч, – припустив Віталій.

– До кого це він пішов?

– Прізвище цього мужика Костюк. Він півроку тому купив на околиці села хату і пише книгу. Та ти не турбуйся, з Василем там нічого не може трапитись.

– Може, ти й маєш рацію, – сказала сестра Василя, котра з дитячих років була йому за матір, бо вони рано залишились без матері, – та в мене чомусь на душі неспокійно. Самій мені йти до того письменника незручно, люди можуть подумати всяке, то, може, ти підеш за Василем?..

Довелось погодитись, все-таки дружать вони з Василем не перший рік. Та й, можливо, у Костюка на похмілля щось знайдеться.

Крокуючи через село, Віталій губився у здогадах. Чому Василь не ночував удома? Може, насправді перебрав міру? Рідко це з ним трапляється, останній раз було десь рік тому. Який він тоді був скажений! В клубі ввечері до кожного ліз з кулаками. Добре, що Віталій тоді хлопців відговорив, вони хотіли Василя побити і камінням прикласти. Якщо Василь справді хильнув зайвого, тоді немічному Костюкові можна поспівчувати.

Хату Костюка Віталій знайшов швидко, бо приблизно уявляв собі, де вона знаходиться. Обережно постукав у двері, потім гучніше, потім ще гучніше. У відповідь анітелень. Взявшись за ручку, Віталій відчинив двері – вони виявились незамкненими. Він увійшов у сіни, розчахнув двері направо. І раптом йому перехопило подих і на мить потемніло в очах: на підлозі посеред кімнати у великій калюжі крові лежав на спині труп чоловіка зі спотвореним до невпізнання лицем. Прийшовши до тями, Віталій за одягом і будовою тіла впізнав у ньому Василя. Треба було бігти на вулицю і кликати людей, та Віталій ще на кілька секунд затримався в кімнаті і окинув її поглядом. На столі поряд із залишками вечері – розчохлена друкарська машинка і кілька списаних аркушів паперу біля неї. Напевно, їх покладено на видному місці не випадково. Віталій схопив аркуші і, згорнувши їх вчетверо, сховав у кишеню джинсів.

* * *

Зачинившись у своїй кімнаті, Віталій зручно вмовстився у м'якому кріслі і дістав прихоплені з місця загибелі друга аркуші. Кілька разів прочитав їх. Чи можна всьому цьому вірити? А біс його знає! Однак у будь-якому випадку аркуші треба спалити, виконавши цим самим свій останній обов'язок перед трагічно загиблим другом – навряд чи розголошення змісту аркушів посприє збереженню доброї пам'яті про нього.

Ось що там було написано:

«...З дитинства я був немічним, тому що книги завжди приваблювали мене більше, ніж фізичні вправи. І це стало однією з причин моєї жохливої хвороби, котра спіткала мене у молодому віці і перетворила моє життя на суцільну каторгу.

Перший напад цієї таємничої хвороби трапився у мене під час служби в армії. Оскільки я не міг постояти за себе, там мене всіляко принижували: називали «чмом», били, примушували виконувати брудну роботу. Серед моїх кривдників особливо виділявся один землячок, котрий знущався наді мною просто-таки немилосердно. Були моменти, коли я через нього здатний був на самогубство і тільки з решти сил стримувався. І ось одного разу, коли він черговий раз знущався наді мною у вбиральні – двері були замкнені, щоб йому ніхто не мішав, – я відчув, як після сильного удару по голові в мозку у мене раптом щось сіпнулось – це починався перший напад моєї фатальної хвороби. Після тієї хвилини мене ніхто більше жодного разу не вдарив, бо як тільки виникала така небезпека, в моє тіло одразу ж вселявся демон і за лічені секунди забивав мого кривдника до смерті. Так було і того разу. Я вбив свого землячка, а потім вистрибнув у вікно. Ввечері двері до вбиральні відімкнули запасним ключем і знайшли труп мого кривдника з розквашеним лицем. Днювальний бачив, як він зачинався зі мною у вбиральні і чув, що там потім сталося. Він розповів про це командирові роти, а пізніше й більш високому начальству. Та командуванню полку, в якому я служив, невігдно було виставлятися з таким жохливим злочинцем перед командуванням округу. Та й не вірилось вітцям-командирам, що я при своїй боязливості, немічності й засмиканості міг зробити відбивну з такого гевала, яким був мій кривдник. Справу про вбивство зам'яли, а мене залишили на волі.

Дослужував я без проблем, бо зухвалі вояки нашого полку, від яких мені раніше перепало на горіхи, добре пам'ятали про сумну долю мого землячка і заради власної безпеки перестали мене чіпати.

Наступний напад моєї жохливої хвороби стався під час навчання в університеті, куди я пішов після армії. Якось уночі, коли я з кількома своїми однокурсниками повертався з танців у парку, в темному провулку нам перейшла дорогу група агресивних підлітків. Ми кинулись навітки, та, оскільки бігун з мене був абиякий, мене невдовзі наздогнали. Як же були здивовані мої компаньйони, котрі покинули мене в біді, коли хвилин через десять після них я повернувся в гуртожиток цілий і неушкоджений!

А наступного дня стало відомо, що в тому ж провулку, де на мене було вчинено напад, минулої ночі був по-звірячому вбитий учень профтехучилища, причому його друзі, свідки події, всі як один звихнулись на голову і приписували цю справу перевертню. Після цього випадку в університеті до мене почали ставитись насторожено.

Взагалі-то я людина вельми м'яка, тому і в університетські роки, і пізніше, працюючи в школі, всіляко намагався уникати конфліктів, котрі могли б викликати черговий напад моєї підступної хвороби. Завдяки тому, що я вів замкнутий спосіб життя і був поступливий з колегами, це мені частково вдавалось. Але ні-ні та й перехоплював мене десь у затишному місці якийсь хуліган-невдаха, і вже наступного дня всі газети в місті трубили про черговий кривавий злочин невловимого монстра.

Щоб запобігти випадковостям, я став з'являтися на вулиці тільки в найбільш безпечних районах, і то в разі необхідності. Але й це не допомогло, оскільки зла доля завдала мені підступного удару з тилу – з дружиною ми віддавна погано ладнали, і одного разу їй захотілось дати мені ляпаса...

На щастя, дітей у нас не було, тож сиріт не зосталось. Але цього разу мій злочин міг бути розкритий – адже його жертвою стала моя дружина. Тому, закопавши труп у лісі, куди відвіз його в багажнику власної машини, я того ж дня продав машину на чорному ринку і, придбавши фальшивий паспорт, поїхав у глухе село, де мене навряд чи могли знайти, тим більше що для маскуванню я вирішив відпустити трохи рослинності на обличчі.

Тут, купивши невеличкий будиночок і абияк влаштувавшись, я зайнявся письменництвом – на щастя, давно вже відчував потяг до творчості. Але сільське життя оманливе, за півроку воно настільки мене заколисало, що я зовсім забув про небезпеку. І одразу ж поплатився за це – вже перша людина, з якою я побажав звести знайомство і яку від душі пригостив, підняла на мене руку...

Звичайно, мені треба було бути обережним у виборі знайомств і навіки забути про спиртні напої, та що поробиш, коли людина істота слабка? Тепер я бачу, що мені нічого більше не залишається, як тільки покінчити рахунки з життям, для чого я вже через годину ляжу на рейки – це найвірніша смерть. Важко жити на світі серед людей, котрі щохвилини готові побити тебе тільки тому, що ти їм здаєшся слабким...»

КРИШТАЛЕВИЙ КЕЛИХ

Того вечора до комісійного магазину Сергій потрапив зовсім випадково. Він щойно вийшов з їдальні і тепер вертався до свого салатого кольору «Москвича», якого залишив на узбіччі досить спокійної вулиці, коли раптом зачепився поглядом за вивіску ще не зачиненого магазину. «Комісійний» – прочитав він, і ноги мимохіть понесли його до вхідних дверей, хоч купувати він нібито нічого не збирався.

У магазині було майже порожньо. Поодинокі відвідувачі снували у відділі одягу, оглядаючи яскраві імпорتنі сорочки, блузки, куртки. Та Сергія такий товар не цікавив, а от у відділі, де на довгих полицях притаєною звабою відсвічував кришталевий посуд, він затримався: у вічі впав невеликий келих із вишуканим узором на голубуватій поверхні. Таки нічогенький. Можна було б і купити, якби не ціна...

– Дивну ціну виставили цьому келихові – шістсот шістдесят шість карбованців. Не шістсот шістдесят і не шістсот сімдесят, а саме шістсот шістдесят шість, – заговорив він до вродливої пишноволосої чорнявки, що з нудьги читала за прилавком якусь книжку.

– І що ж тут дивного? – звела вона свої великі фіалкові очі.

– Та це ж чортяче число, – таємниче стишив голос Сергій. – Вам не страшно торгувати товаром за такою ціною?

– Нехай боїться той, хто його купить. – Очі чорнявки зацвіли усмішкою. – А взагалі ціну на товар визначає його власник. Наш клопіт – тільки реалізувати його й отримати свої комісійні. Та якщо вас лякає саме така ціна...

– Ні-ні, ціна не лякає: не настільки вже я забобонний. Просто пожартував. – Він не хотів, щоб ця вишукана красуня запідозрила його в боягузстві.

Сергій дістав гаманця і відрахував потрібну суму. До виходу ступав сягистими кроками, наче ретирувався з поля бою, де зазнав поразки. Та коли дійшов до своєї машини за рогом, заспокоївся: адже келих можна й продати, річ справді непогана.

* * *

Надворі вже смеркалося, коли фари «Москвича» висвітили за містом самотню жіночу постать. Невисока струнка блондинка. Сергій примружився: такі жінки – його слабина. Лісосмуги чи чагарників поблизу нема – тож схватися зловмисникам, якби вони були, ніде. Та все ж Сергій іще вагався, гальмувати чи ні, як раптом дівчина вискочила на дорогу і перегородила йому шлях. Довелося рішуче натиснути на гальма.

– Чи не збирались ви часом перекинути мою машину? – пожартував Сергій, відчиняючи перед дівчиною передні дверцята.

Але жарт вийшов невеселий.

– Даруйте, я боялася, що ви мене не підберете, – відповіла дівчина низьким грудним голосом. Сідала вона в машину якось незграбно, наче погано володіла своїм тілом.

– Куди вам? – діловито спитав Сергій, рушаючи.

– Ви їдьте, а я потім скажу.

Він глянув на свою супутницю пильніше. Вигляд у неї якийсь непевний: довге біляве волосся злежане і скуйовджене, мов після тривалого сну. Риси блілого обличчя наче розмиті дощем, хоч загалом у ній вчувалась певна природна шляхетність.

– Що за таємничість? А коли я завезу вас кудись не туди? – В його голосі з'явилися грайливі нотки.

– Що ж, спробуйте. Може, вам це й вдасться, – відказала дівчина не дуже привітно.

Та Сергія її тон не обеззброїв: не може ж вона одразу кинутись йому на шию. До того ж її, мабуть, щось гнітить – якась неприємна пригода, через яку вона опинилася далеко від дому.

Сергій промовчав. Ведучи машину в теплу зоряну ніч, роздумував, як мусить повестися далі, щоб не виглядати в очах цієї дівчини ні тухтієм, ні розпусником. Нарешті вирішив для початку просто познайомитись.

– Я їду до Панасівки, у сусідній район. Там мій дім, там і працюю. Сергій Клименко. А як звати вас?

– Хіба це має значення? Називайте як захочете.

– Ну, коли так, я називатиму тебе Євою – іменем нашої праматері. – Сергій перейшов на «ти», бо майже упевнився, що за птаха сидить у його машині. Не інакше як звичайна дорожня хвойда. Ото возив якийсь шоферюга в далекі рейси, а коли набридла, випровадив геть.

А дівчина, проте, доволі вродлива. Таку не кожного дня зустрінеш. Правда, дуже бліда і трохи наче не при тямі, та це зрозуміло... Певно, пережила бурхливу сцену розлуки з коханцем. Але ж гостю можна нагодувати, почастувати вином – вона й відійде. Не втрачати ж такої нагоди! А щодо власної безпеки, то кому, як не йому, медикові, знати всі її правила? Так, втрачати не варто, бо ж і всі його домашні повернуться не раніше, як через місяць.

* * *

До своєї садиби на околиці села Сергій дістався, як і розраховував, ніким не помічений. Поставив машину в гараж і вже збирався зачинити його на ключ, як раптом Єва спитала:

– А ти нічого не забув у машині?

– Справді, – спохопився Сергій, – я таки щось забув. – Він повернувся назад і дістав з багажника згорток. – Але як ти здогадалася? Нічого ж не бачила.

– Я відчула, – безбарвним голосом сказала Єва.

– Виходить, ти дуже чутлива жінка, і мені просто пощастило. – На його довгастому симпатичному обличчі з'явилася масна посмішка. Зі згортком під рукою він попростував до свого великого, під бляхою, будинку.

Відімкнувши важкі вхідні двері, він запросив Єву до помешкання. Починалось воно просторою застеленою верандою, де на стелажах і просто долі лежали різні речі – від старих газет та журналів до автомобільних запчастин. Там, під яскравим світлом електричної лампочки, Сергій і розв'язав свій згорток.

– Подивися! Наче нічогенький!

Гостя взяла до рук келиха і на мить заклякла. У вузьких щілинах її очей з'явилася незрозуміла гама почуттів. Та це тривало недовго. Так само раптово Єва втратила інтерес до келиха і вже зовсім байдуже поставила його на стелаж.

У вітальні Сергій скинув із себе піджака і підвів гостю до серванта, де в нього стояло ще кілька кришталевих виробів. Та жоден із них Єву не зацікавив. Тоді Сергій запросив її на кухню, де відразу ж заходився господарювати: хутко спряжив яєчню з тушкованою свининою, відкрив мариновані огірки, дістав з холодильника масло, шмат ковбаси... Якийсь час Єва мовчки спостерігала за його діями, та ось наче згадала про жіночі обов'язки – так само мовчки взялась йому допомагати. Вона вправно розставляла тарілки, різала ковбасу, краяла хліб, та в якийсь момент вона раптом не впоралася з довгим кухонним ножом і черкнула себе лезом по вказівному пальцеві лівої руки. Поріз був глибокий – Сергій навіть здригнувся, але крові не виступило жодної краплі, бо Єва навіть не зойкнула, як це зробила б кожна людина... Невже це йому приверзлося?

– Ти поранилась?! – він схопив Єву за лікоть, щоб оглянути палець, і тієї ж миті з жахом випустив її руку: вона була холодна, як у мерця.

Наче полуда спала Сергієві з очей, і він раптом побачив перед собою замість живої дівчини мумію. Та мумія стояла біля кухонного стола і тримала в руці добре вигостреного кухонного ножа.

Неймовірним зусиллям волі Сергій здолав заціпеніння – вихопив у мумії ніж і, прожогом вискочивши з кухні, гримнув за собою дверима.

Відразу ж почувся різкий аж скрипучий Євин голос:

– Як це розуміти?

– Даруй, певно, з переляку: боявся, щоб ти знову не поранилась. Зачекай трохи, я спущуся в льох по вино, – намагаючись не цокотіти зубами, пояснив Сергій.

Якщо вона ще не знає про його відкриття, тим краще для нього.

Сергій безпорадно глянув на кухонного ножа у своїй руці й заховав його чимдалі під диван. Від нелюді він усе одно не захистить, а опинившись у її руках, стане небезпечною зброєю проти нього... Що ж робити? Зателефонувати до міліції? Але що він їй скаже? Що до нього в гості завітав труп, який рухається і розмовляє?.. Тільки одна людина здатна його зрозуміти, а може, й допомогти – Петро Сторожук, учитель фізкультури з їхньої школи і його давній друг. Він давно цікавиться всілякою містикою,

через що й зажив слави дивака. Саме Петро повинен знати, як боротися з цією нечистю. Тремтячими від хвилювання пальцями Сергій набирав номер свого товариша.

* * *

Хвилин через десять Петро обережно постукав у шибу. Це був рослий, атлетичної будови хлопець, одягнений в синій спортивний костюм.

– Мабуть, це зомбі, – обережно зробив він висновок, дослухавши Сергієву розповідь.

– Але я не зовсім собі уявляю, що означає це слово.

– Зомбі – це труп недавно померлої людини, якого чиясь зла воля підняла з могили для злочинної дії, – похмуро пояснив Петро. – Чинять це різні чаклуни, по-сучасному, лихі екстрасенси, коли мають намір когось занапастити.

– Дивно, мені завжди здавалося, що я не маю ворогів. Та й чаклуни, здається, не водяться в нашій місцевості.

– Цього з певністю сказати не можна, – заперечив Петро, – бо не всі чаклуни себе афішують. А вороги є в кожній людині, якщо не відкриті, то таємні. В тому числі і в тебе. Інакше звідки б узятися цьому зомбі?

– Тоді чому воно не вкоротило мені віку ще в дорозі? Навіщо було їхати до мого дому?

– Зомбі дізнається про своє призначення тільки опівночі, коли перетвориться на вурдалака зі страхітливими вовчими іклами та довгими гачкуватими кігтями на руках і ногах, які намагатимуться негайно вп'ястися в горлянку своїй жертві. А доти воно, нагадуючи своєю поведінкою людину зі сповільненою реакцією, тільки виходить на свою жертву. До речі, зомбі не має пам'яті, тому й не може сказати своє ім'я.

– І велику силу матиме той вурдалак? – не на жарт захвилювався Сергій.

– Вона може бути різною залежно від сили енергетичного поля чаклуна-індуктора, – пояснював Петро.

– Подекуди вона сягає сили атлета у найважчій ваговій категорії. Треба також пам'ятати: вурдалак цілком невразливий. Якщо йому відчленили якусь частину тіла, вона нападатиме самостійно.

Холодний піт зросив Сергієві чоло. Невже він приречений?

– Друже, – з нервовим дрожем у голосі заговорив він, – скажи мені правду: з цією напастю можна боротися? Ти знаєш якийсь спосіб?

– Способів є кілька, проте нам підходить лиш один. Для інших потрібен час на підготовку. Треба міцно зв'язати і прив'язати зомбі так, щоб воно не могло опертись на ноги. І якщо вурдалак не звільниться до світанку зі своїх пут, він перетвориться на звичайний труп людини, вже позбавлений злої сили... Отож за діло! Нам потрібно якомога більше мотузок і ланцюгів...

Невдовзі Сергій обережно відімкнув кухонні двері і рвучко їх розчинив. Мумія непорушно сиділа на дивані, опершись плечима на кахляну стіну. Коли хлопці схопили її за руки, вона лише струснула головою, наче приходила до тями. Їй відразу ж заламали руки за спину. Тим часом цупка джинсова сорочка на мумії раптом розстібнулася, і з-під неї випорснули круглі дівочі груди, на яких виразно виднілися чималі синці. Та найбільшу увагу привернули кілька глибоких ножових ран, що зяяли в грудній клітці мумії. Без сумніву, саме вони були причиною смерті дівчини.

Проте часу на сентименти не було. Незважаючи на опір мумії – вона звивалась в їхніх руках, мов гадюка, хлопці хутко перетягли її до спальні на масивне залізне ліжко з оголеними пружинами. Тут і заходилися міцно її прив'язувати. Для цього використовували все, що вдалося знайти у хаті й у дворі: мотузки, канати, алюмінієвий і сталевий дріт, два довжелезні ланцюги. Коли роботу нарешті було завершено, випростана горілиць мумія лежала на ліжку, мов у коконі.

Перевели дух уже на кухні за домашнім вином, квартиру якого Сергій приніс із льоху. Хлопці випили по кілька склянок і трохи збадьорились, та все ж Петра муляла якась думка.

– Мені здається, – пояснив він Сергієві свою тривогу, – що у твоїй розповіді бракує якоїсь ланки. Чогось дуже суттєвого.

По цих словах Сергій раптом вийшов з кухні. А повернувся він із кришталевим келихом у руці, якого і поклав на стіл перед своїм другом.

– Ось! Здається, з нього і почалась моя пригода. Я купив його в комісійному магазині перед тим, як підібрати мумію. І заплатив за нього шістсот шістдесят шість карбованців.

– Мумія цікавилась келихом? – спитав Петро стривожено.

– Так, вона нагадала мені про келиха, коли я залишив його у багажнику, хоч доти я їй про нього не прохопився й словом. А потім на якусь мить мов заціпеніла через нього.

– Тепер мені все зрозуміло! – по хвилі важко видихнув Петро.

Його обличчя вже покривалось потом і глибокими зморшками.

– Що ж тобі зрозуміло?

– Ми приречені. Зомбі, що лежить у твоїй спальні, створили такі потужні темні сили, що воно тепер здатне Землю перевернути...

Гнітюча тиша запанувала на кухні. Її нестерпну німоту виразно посилювало цокання великого настінного годинника.

Трохи опанувавши себе, Петро сумовито виклав суть свого здогаду:

– Ось які події, по-моєму, передували сьогоднішній твоїй пригоді. День-два тому в обласному місті стався злочин. Зграя злочинців захопила дівчину і на квартирі когось зі своїх членів поглумилась над

нею, а потім позбавила її життя. Труп відвезли за місто і викинули... Оцей келих стояв у тій самій кімнаті, де гвалтували дівчину. Можливо, навіть був у полі її зору. І на нього записалась енергія її ненависті до гвалтівників, її безсила лютя, жадоба помсти. Чому саме на нього? Бо з усіх відомих речовин кришталь найчутливіший до біоенергії, здатний її акумулювати. Ця енергія поступово отруювала б життя мешканцям квартири, де було вчинено злочин, але хтось із них невідомо чому вирішив терміново позбутись келиха. Якби тільки це, всі нещастя разом із келихом перейшли б до його нового власника, та стався ще й фатальний збіг: його, певно, цілком випадково було оцінено на суму, яка є кодом виходу на темні сили Всесвіту, – шістсот шістдесят шість. І темні сили не забарилися відгукнутися. Тієї миті, коли ти придбав келиха і тим самим підтвердив значення цього фатального числа, вони багатократно збільшили його енергію, внаслідок чого стався жахливий прорив – келих створив зомбі з трупа дівчини, чию біоенергію було на ньому записано. Залишалось тільки запрограмувати зомбі на злочин, що й відбулося в тебе на очах, коли мумія вступила в контакт із келихом...

Тільки-но Петро виклав свою страхітливую версію, як кришталевий келих, що стояв перед хлопцями, раптом став наповнюватись темною кров'ю. Хлопці вражено відсахнулись, а кров у келиху швидко завирувала і вихопилась через вінця, заливаючи стіл і розбризкуючись довкола.

У спальні щось загуркотіло – і відразу звідти ж почувся брязкіт розірваних ланцюгів.

Годинник на стіні вибив північ...

© Віктор Волощук. Містичні оповідання // Київ, 1994, №10.